Kasvispohjaisten juomien verottaminen

Eduskunta, Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
17.10.2019

Torsti Hurmerinta
Kaupallinen johtaja
Eckes-Granini Finland Oy Ab

Eckes-Granini Finland Oy Ab (Marli)

ECKES granini
the best of fruit

- Marja- ja hedelmäpohjaisten juomien valmistusta Turussa jo yli 152 vuoden ajan
- Valmistamme n. 220 tuotetta 135 työntekijän voimin

150 VUOTTA
TYÖTÄ & JUOMIA TURUSTA

Eckes-Granini Finland 2018:

Liikevaihto 60 milj. €

Myyntivolyymi 56 milj. litraa

Arvioitu markkinaosuus 32%

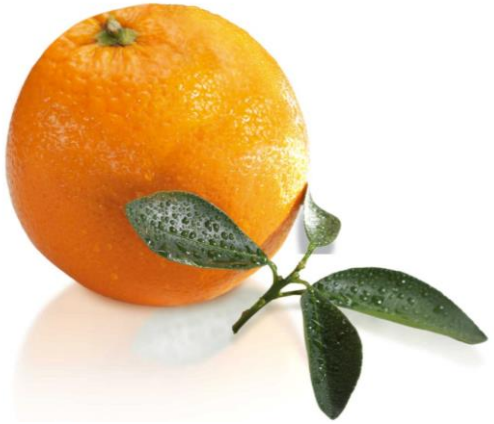

Marli MEHUKATTI GOD MORGON

Virvoitusjuomavero kasvispohjaisissa juomissa

- Alun perin lähinnä virvoitusjuomien kulutusta hillitsemään tarkoitettu virvoitusjuomavero **koskee myös 100-prosenttisia täysmehuja, mehujuomia, mehutiivisteitä, smoothieita sekä marjakeittoja.** Virvoitusjuomavero nimitys johtaakin keskusteluissa yleensä harhaan.

- Virvoitusjuomaveroa on vuosien 2011-2019 aikana korotettu jo neljään otteeseen

	2010	*2011*	*2012*	*2014*	*2019*	***2020 ?***
Virvoitusjuomavero/litra	*4,5 snt*	*7,5 snt*	*11 snt*	*22 snt / 11 snt*	*27 snt / 12 snt*	***32 snt / 13 snt***

Miksi virvoitusjuomavero on erityisen haastava kasvispohjaisille mehutuotteille?

1. Kasvispohjaisia hedelmä-,marja- ja vihannesmehuja valmistavan **teollisuuden elinkelpoisuus ja työpaikat ovat uhattuina** kohonneen verotuksen ja kuluttajahintojen nousun myötä **vahvasti laskeneen markkinavolyymin vuoksi** (toisin kuin esim. virvoitusjuomia valmistavien yritysten)

2. Valmistamiamme mehutuotteita koskeva **virvoitusjuomavero on kohtuuton** suhteutettuna tuotteiden hintoihin ja yritysten liikevaihtoon **sekä syrjivä** moniin muihin samassa käyttöyhteydessä käytettäviin juomiin verrattuna.

3. **Hallitusohjelman ilmastoystävällisen ruokapolitiikan** mukaan kasvispainotteisen ruokavalion osuutta tulee lisätä. **Kasviksia sisältävien tuotteiden kulutusta tulisi kasvattaa** eikä rankaista toistuvasti kasvavalla pisteverotuksella.

4. **Hallitusohjelmassa** on mainittu, että **hallitus selvittää voisiko** virvoitusjuomaveron rakennetta muuttaa siten, että **marja- ja hedelmämehut rajataan pois veron piiristä.**

Vastaavia rajauksia on useissa EU:maissa, joissa juomia koskeva valmisteverotus on käytössä ➔ <u>Muutos on mahdollista toteuttaa!</u>

Mehumarkkinan kuluttajahinnan kehitys vs. virvoitusjuomat

Kuva 2. Kivennäisvesien ja eräiden muiden virvoitusjuomien hintakehitys vuodesta 2010 alkaen, vuosi 2010=100

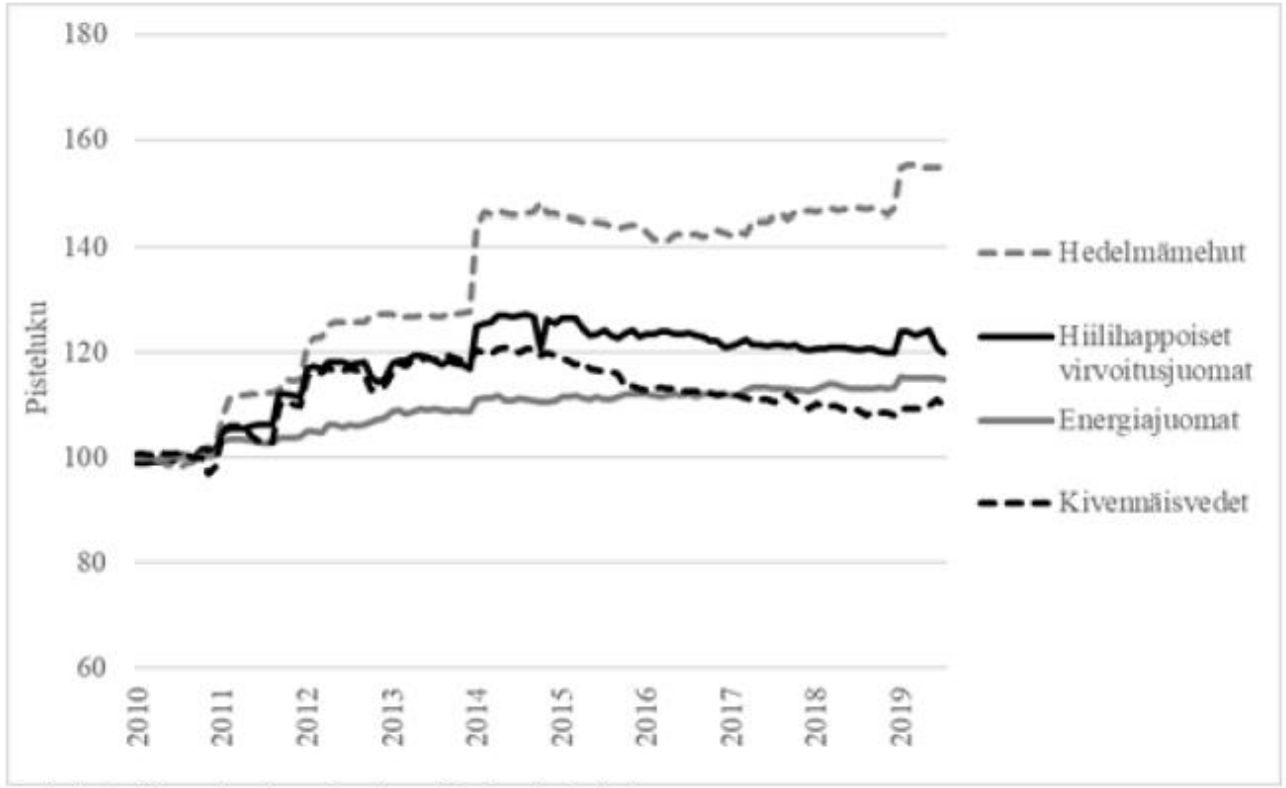

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajahintaindeksi

Lähde: https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f806597fc Liitteet

- Mehutuotteissa kuluttajahintojen nousu on ollut huomattavasti muita veronalaisia juomia kovempaa:
  - mehujen lähtöhinnat ovat edullisempia ja senttipohjainen korotus on suhteellisesti merkittävämpi
  - tiivistemehujen osalta tuotteita verotetaan laimennussuhteen mukaan
    - Esim. 1,5 l mehutiivistekannussa kuluttajahinnassa on suunnitellun uuden veronkorotuksen jälkeen veroa (virvoitusjuomavero + alv) 2,19 €
      ➔ **arviolta 55% kuluttajahinnasta (3,99 €) veroa**
    - Vuonna 2010 ko. tuotetta sai ostaa hypermarketeista kuluttajahintaan 1,89 €.

Mehumarkkinan volyymin kehitys vs. virvoitusjuomat

Virvoitusjuomien myyntivolyymi on veronkorotuksia edeltävällä tasolla

Kuva 1. Verollisten virvoitusjuomien kulutus vuodesta 2010 alkaen, liukuva 12 kuukauden summa

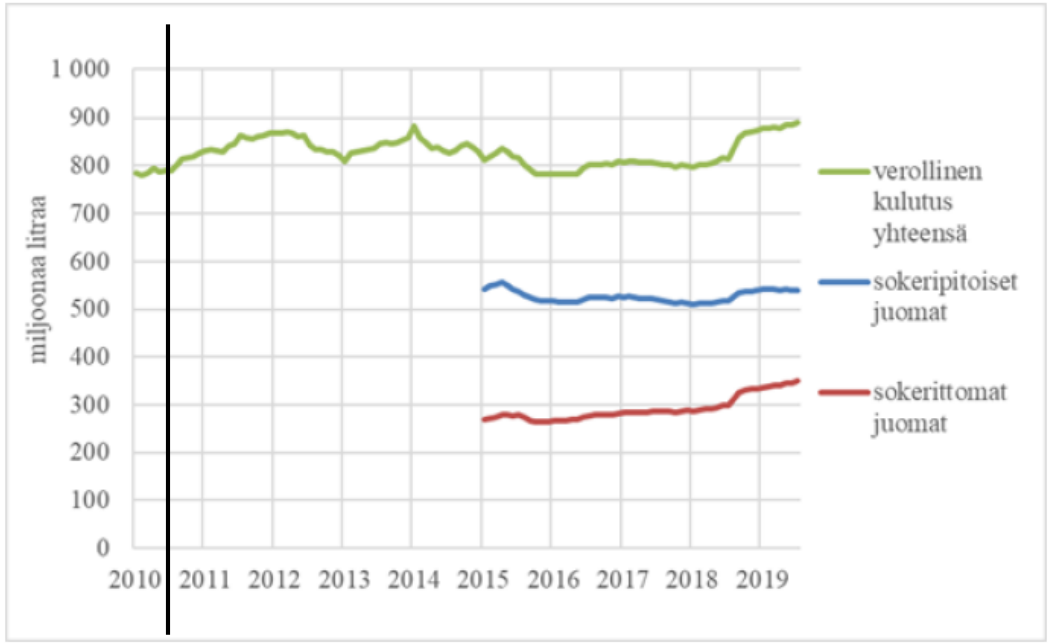

Lähde: https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f806597fc Liitteet

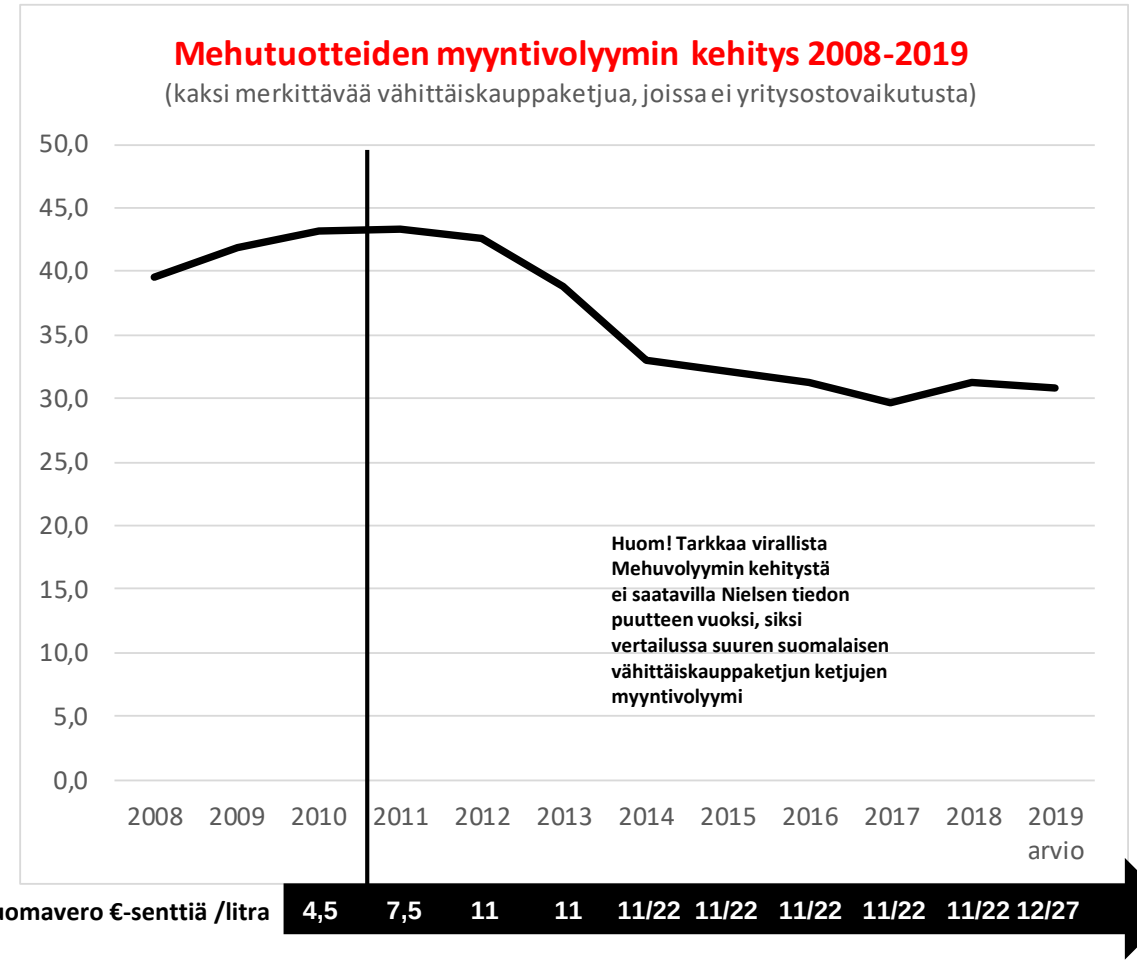

Lähde: Eckes-Granini Finland Oy Ab:n ostama myyntidata

- **MEHUTUOTTEIDEN VOLYYMIN LASKU ON OLLUT ERITTÄIN SUURTA: jopa -29% 2019 vs. 2010 !**

Vuonna 2019 arvioimme yhteisöverojen lisäksi maksavamme virvoitusjuomaveroa yksittäisenä yrityksenä

22,9 milj. €

joka on 39% suhteutettuna liikevaihtoomme.

Kuulostaako tämä kohtuulliselta, tasapuoliselta ja yritystoimintaa tukevalta verotukselta?

Tuotteiden ”terveysperusteinen” verotus Suomessa 2020?

Aitojen marjojen ja hedelmien käytöstä juomissa rangaistaan nykymallissa korkeammalla verolla

Vaikutukset kansanterveyteen

Esityksellä tavoitellaan valtion verotulojen kartuttamista, minkä lisäksi tavoitteena on vahvistaa vero-ohjausta sokeripitoisten juomien kulutuksesta sokerittomien tuotteiden kulutukseen. Veronkorotuksen oletetaan siirtyvän kuluttajahintoihin, minkä voidaan olettaa vähentävän kulutusta. Veroeron kasvattaminen sokeripitoisten ja sokerittomien juomien välillä saattaa myös lisätä sekä tuotekehityksen että kulutuksen siirtymää sokerittomiin juomiin ja näin vaikuttaa terveyttä edistävästi. Tästä aiheutuvien kustannussäästöjen suuruutta on kuitenkin hyvin vaikea arvioida.

Suomi ainoa maa EU:ssa, jossa makeuttamattomissa 100% täysmehuissa on valmisteveroa!

Makeutettu aspartaamilla ja asesulfaami K:lla

Valmisteveroa 2020?
0,13 € / l

Terveellisiä vitamiineja, hivenaineita ja polyfenoleja luonnosta

Valmisteveroa 2020?
0,32 € / l

Suomalaiset ravitsemussuositukset 2014

VRN Valtion ravitsemus-neuvottelukunta

“Täysmehuja voi nauttia yhden lasillisen päivässä aterian yhteydessä”

Aamiaistuotteiden verotuksen syrjivyys Suomessa

Kuppi kahvia & 1 pala sokeria	Lasi maitoa	Mansikka-jogurtti	Lasi 100% täysmehua
			
Sokeria n. 3 g / 100 ml (1 pala sokeria/kuppi)	Sokeria 4,5 g / 100 ml	Sokeria 9,6 g / 100 ml	Sokeria 8,8 g / 100 ml (**hedelmästä, ei lisättyä sokeria**)
Kahvin kulutus/capita/vuosi n. 178 l	*Maitojuomien kulutus/capita/vuosi n. 129 l*	*Jogurttien kulutus/capita/vuosi n. 24 kg*	*Täysmehujen kulutus/capita/vuosi n. 14 l*
EI valmisteveroa	**EI valmisteveroa**	**EI valmisteveroa**	**Valmisteveroa 0,32 € / l (2020 ?)**

VALTION VALMISTEVEROKERTYMÄ NYT 0 €

Virvoitusjuomaveron syrjivyys; hedelmäpohjaiset juomat vs. esim. soija- ja kaurapohjaiset juomat kohtelu?

Lähteet: ko. yritysten kotisivustot

Soijapitoisuus 8%
Ravintoarvo / 100 ml
- *Energiaa 163 kJ / 39 kCal*
- *Sokeria 2,5 g*

Kaurapitoisuus 10%
Ravintoarvo / 100 ml
- *Energiaa 182 kJ / 43 kCal*
- *Sokeria 5,0 g*

Kaurapitoisuus 10%
Ravintoarvo / 100 ml
- *Energiaa 190 kJ / 50 kCal*
- *Sokeria 4,1 g*

Hedelmäpitoisuus 32%
Ravintoarvo / 100 ml
- *Energiaa 51 kj / 12 kcal*
- *Sokeria 2,6-2,8 g*

Hedelmäpitoisuus 100%
Ravintoarvo / 100 ml
- *Energiaa 62 kJ / 15 kCal*
- *Sokeria 3,4 g*

Hedelmäpitoisuus 100%
Ravintoarvo / 100 ml
- *Energiaa 160 kJ / 38 kCal*
- *Sokeria 9,0 g*

KAIKKI NÄMÄ JUOMAT OVAT KASVISPOHJAISIA JA MAKEUTTAMATTOMIA

VIRVOITUSJUOMAVERO
0 € / L

VIRVOITUSJUOMAVERO
0,27 € / L → 0,32 € / L (2020?)

Vuonna 2017 samassa yhteydessä, kun makeisten ja jäätelön valmisteverosta luovuttiin, virvoitusjuomaveron piiristä poistettiin maustamattomat kasvipohjaiset maitoa korvaavat juomat sekä jääpalat. Muutoksella yhdenmukaistettiin maidon ja maitoa korvaavien kasvipohjaisten juomien, kuten muun muassa soijajuoman ja kaurajuoman, verokohtelu. Lain nimi muutettiin laiksi virvoitusjuomaverosta. Viimeisin muutos tuli voimaan vuoden 2019 alusta, jolloin veroa koro-

PERUSTELUT Lähde: https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f806597fc Liitteet

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelman mukaan virvoitusjuomaveroa korotetaan 25 miljoonalla eurolla siten, että korotus painotetaan sokeripitoisiin juomiin. Painotuksella vahvistetaan veron kansanterveydellistä ohjausvaikutusta. Hallitusohjelman mukaan selvitetään lisäksi mahdollisuutta korottaa verosta vapautetun pientuotannon rajaa. Hallitus selvittää hallitusohjelman mukaan myös, voisiko veron rakennetta muuttaa siten, että marja- hedelmämehut rajataan pois veron piiristä.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Esityksestä pyydettiin lausuntoa eräiltä ministeriöiltä ja viranomaisilta sekä toimialan yrityksiä, kaupan alaa ja veronmaksajia edustavilta järjestöiltä, yhteensä 17 taholta. Lausuntopyynnöt ja saadut lausunnot ilmenevät Valtioneuvoston hankeikkunasta.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Euroopan unionin lainsäädäntö

Alkoholijuomista, tupakkatuotteista ja energiatuotteista kannettavat valmisteverot on yhdenmukaistettu Euroopan unionissa siten, että verojen rakenteesta ja vähimmäisverotasoista on säädetty tuotekohtaisilla direktiiveillä. Lisäksi näitä tuotteita koskevat menettelysäännökset on yhdenmukaistettu valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta annetulla neuvoston direktiivillä 2008/118/EY, jäljempänä *valmisteverodirektiivi*. Direktiivissä säädetään yleisestä valmisteverotusjärjestelmästä unionin sisällä ja varmistetaan, että tuotteet liikkuvat esteittä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa ja että niitä verotetaan asianmukaisella tavalla.

Yhdenmukaistettujen valmisteverojen lisäksi jäsenvaltiot voivat kantaa kansallisia valmisteve-

Hallitusohjelman linjaus

Hallituksen esityksessä eduskunnalle virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamiseksi **missään kohtaa ei kohdan 1.1 taustan lisäksi todeta, mitä hallitus on nyt tekemässä tämän hallitusohjelmassa mainitun selvitystyön osalta !**

Miten kasviksia sisältäviä juomia verotetaan muissa EU maissa?

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Suomen lisäksi seitsemässä Euroopan unionin jäsenvaltiossa kannetaan valmisteveroa eri tyyppisistä juomista. Veron käyttöönotto on yleistynyt viime vuosina, esimerkiksi vuonna 2018 Iso-

Britannia ja Irlanti alkoivat terveysperusteisesti verottaa sokeripitoisia juomia. Juomiin kohdistuvien valmisteverojen kansalliset toteutustavat poikkeavat toisistaan esimerkiksi sen suhteen, mistä tuotteista veroa kannetaan ja mitkä tuotteet on jätetty veron ulkopuolelle. Myös verotaso ja sen porrastukset vaihtelevat maittain. Pohjoismaista Norjassa kannetaan valmisteveroa juomista, Tanskassa veroa kannettiin pitkään mutta siitä luovuttiin osittain rajakauppaan liittyvien vääristymien vuoksi.

Hallituksen esityksessä tuodaan erittäin lyhyesti esille miten muissa EU jäsenvaltiossa juomia verotetaan.

Edellisessä hallituksen esityksessä veron muuttamiseksi (lokakuu 2018) oli selvästi laajempi katsaus muiden EU maiden vastaaviin **valmistevero-käytäntöihin, joissa kasvispohjaisia mehutuotteita on jätetty veron ulkopuolelle.**

Kasvisteollisuutta edustavien yritysten ehdotus

Ehdotus, joka pohjautuu hallitusohjelman kirjaukseen ja on toteutettavissa lakiin tehtävällä tekstitarkennuksella osana verouudistusta :

- **Vähintään 25% kasviksia, hedelmää ja/tai marjaa sisältävät juomat tullinimikkeistä 2009, 2106 ja 2202 vapautetaan virvoitusjuomaveron piiristä**
- **Lisäksi voidaan kirjata raja lisätyn sokerin maksimipitoisuudelle: hedelmä-, marja ja/tai muille kasvispitoisille juomille määritellään lisätyn sokerin määräksi enintään 8%**

Kasvisteollisuutta edustavien yritysten ehdotus

Ehdotus tulevaisuuden veroratkaisusta, joka edesauttaa kasvisten käytön lisääntymistä

- ➔ **Hallitusohjelman linjausten mukainen**
- ➔ **On linjassa muiden eurooppalaisten valmisteveroratkaisujen kanssa**
- ➔ **Ohjaa juomien kulutusta enemmän terveellisempiin kasviksia sisältäviin tuotteisiin**
- ➔ **Lisää kasvisten kulutusta helpolla tavalla**

KIITOS !

Marli
NATUR
MANDARIINI-APPELSIINI
NELJÄ HEDELMÄÄ
VADELMAINEN
1L